

Parshat Vayakhel-Pekudei Repetitive Refrain

Simon Wolf

The Gemara in Nedarim states that "one who takes a vow is as if he built a personal altar (כאילו בנה במה) outside the Beit HaMikdash and one who upholds such a vow is as if he offered a sacrifice on such an altar...and Shmuel says that even though he abides by his vow he is called a wicked person..."¹ The Ran explains the reason that the Gemara compares a vow to a personal altar (במה) is because they share in common the same underlying issue which is that they are both endeavors that a person undertakes mistakenly reasoning that they are a positive gesture.² When one takes a vow, they think that they are doing something constructive by emulating the Torah which is replete with constraints and prohibitions; the Torah proscribes certain items, behaviors and activities and a vow seeks to add to or expand upon those restrictions. The person is under the misconception that more is better, but the personal altar indicates that the Torah's attitude is otherwise. Sacrifices are permitted in the Temple and one would have thought that the more sacrifices the better and therefore a personal altar would be additive. Nevertheless, the Torah restricts offering sacrifices outside the Temple and, similarly, the Torah looks unfavorably upon one who expands on the restrictions already imposed by the Torah.

Parshiyot Vayakhel and Pekudei bring closure to the Parshiyot HaMishkan that began with Parshat Teruma and span the latter half of Sefer Shmot. It culminates with the erection and consecration of the Mishkan on the first day of the first month (ראש חדש ניסן) in the second year of Bnei Yisrael's sojourn in the Midbar.³ Taking a step back and looking at the Parsha from a broad perspective, it is interesting to note the subdivision of the Parsha into smaller units. The Torah has two different paragraph delineators,

a Parsha Petucha, represent by the letter Pay (פ) and a Parsha S'tuma, indicated by the letter Samech (ס). The Rishonim argue as to the exact definition and manifestation of these paragraph spacers. Without delving into too much detail, the Shulchan Aruch suggests a compromise position that attempts to ensure that all the different opinions are satisfied.⁴ He says a scribe should layout the writing of the Torah so that each Parsha Petucha (פ) ends in the middle of a line with a minimum of nine spaces remaining on that line and then begin the next paragraph at the beginning of the next line (akin to the modern Enter or Carriage Return). On the other hand, a Parsha S'tuma (ס) is a spacing of nine letters in the middle of a line whereby there is text both before and after the spacing (the equivalent of the modern Tab). From their appearance, it would seem that the Parsha Petucha indicates a more significant literary break in the content versus that of a Parsha S'tuma. It is interesting to note that there are eleven Parshiot S'tumot and six Parshiot Petuchot found in Parshat Pekudei which means that there are a total of seventeen paragraph breaks in the Parsha. Generally, one would expect that in any literary design or delineation that the division would individually frame separate significant topics that could be summarized in an outline. In addition, one would hope that the opening and/or closing verses in each paragraph would underscore something meaningful about the content of those distinct narratives.

(1) In Parshat Pekudei, the Parsha begins with naming those that were responsible for the completion of the Mishkan.⁵ (2) The next paragraph gives an accounting of all the materials donated by the people towards the construction of the Mishkan.⁶ (3-6) In the subsequent four paragraphs, it describes the completion of the four vestments of the Kohen Gadol and the four linen garments worn by the High Priest as well as the regular Kohanim.⁷ (7)

¹ דתניא, ר' נתן אומר: הנודר - כאילו בנה במה, והמקיימו - כאילו מקריב עליו קרבן...דאמר שמואל: אף על פי שמקיימו נקרא רשע. אמר רבי אבהו: מאי קרא? +דברים כ"ג+ וכי תחדל לנדור לא יהיה בך חטא, ויליף חדלה חדלה, כתיב הכא: כי תחדל לנדור, וכתיב התם: +איוב ג+ שם רשעים חדלו רוגז. אמר רב יוסף, אף אן נמי תנינא: כנדרי כשרים - לא אמר כלום, כנדרי רשעים - נדר בזיר ובקרבן ובשבועה (נדריים כב).

² הנודר כאילו בנה במה - בשעת איסור הבמות ונראה בעיני דלהכי מדמינן לה לבונה במה משום דסליק אדעתיה דנודר דמצוה קא עביד דרחמנא אסריה במילי דאיסורא ואיהו נמי אסר אנפשיה וקאמר דטעי דאדרבה לבונה במה דמי דנהי דרחמנא אזהריה לאקרובי קרבנות בפנים אזהריה דלא לוסף עליה לבנות במה ולהקריב בחוץ ה"נ נהי דרחמנא אסר עליה דברים האסורים כי מוסף איהו אמאי דאסר רחמנא פשע כענין שאמר בירושל' בפ' פותחים לא דיך במה שאסרה תורה אלא שאתה אוסר עליך דברים אחרים ושייך ביה נמי האי לישנא משום דנודר מתפיס בקרבן וכיון שאין קרבנו רצוי נמצא כבונה במה ומקריב בחוץ. והמקיימו - כלו שאינו נשאל עליו כאילו הקריב על אותה במה קרבן וחייב משום שחוט' חוץ. (ר"ן נדריים כב).

³ ויהי בחדש הראשון בשנה השנית באחד לחדש הזקם המשכן: (שמות מ"ז)
⁴ בצורת פתוחה וצורת סתומה יש מחלוקת בין הרמב"ם והרא"ש, וירא שמים יצא את כולם ויעשה בענין שבפרשה פתוחה יסיים פרשה שלפניה באמצע שיטה, וישתייר בסופה חלק כדי תשע אותיות, ויתחיל לכתוב בראש שיטה שתחתיה. ובפרשה סתומה, תמיד יסיים פרשה שלפניה בתחלת שיטה ויניח חלק כדי תשע אותיות, ויתחיל לכתוב בסוף אותה שיטה עצמה, ולא ישנה לעשות צורה אחרת לא לפתוחה ולא לסתומה, ובכתיב הוא כשר בין להרמב"ם בין להרא"ש. הגה: ואם לא יוכל לכיין בכך, לא יסור מדברי הרמב"ם בזה, כי עליו סמכו האחרונים וכתבו שדבריו הם עיקר (מ"כ בשם חכם א'). מ"מ אם נמצא ספר תורה שאינה כתובה לפי דבריו, אין לפוסלה, כי יש גדולים שיש להם סברות אחרות בזה (ר"י מינץ סימן ח'). (שו"ע יורה דעה רעה, ב)

⁵ שמות לח, כא-כג

⁶ שמות לח, כד-לט, א

⁷ שמות לט, ב-לא

That section concludes with a single summary verse that all the preparatory work of the Mishkan was completed.⁸ (8) Subsequent to that, there is a paragraph that describes the people's presenting of all those parts, utensils and garments that they had prepared for the Mishkan and the Kohanim to Moshe.⁹ (9) That is followed by a detailed directive from God for Moshe to put the Mishkan and the Kohanim into service.¹⁰ (10-17) The paragraphs then shorten significantly and the next eight paragraphs describe Moshe consecrating and putting the Mishkan and its utensils into place, as well as initiating the use of each utensil enumerated.¹¹ The Parsha then concludes with the highlight and the *raison d'être* of the Mishkan which is God's presence, as represented by the cloud, being manifest in the Mishkan. On a general literary note, it is worthwhile to point out that the earlier paragraphs in the Parsha tend to contain more content, whereas the latter divisions are noticeably shorter and give a sense of quick recurring breaks.

We already noted above the logical outline of the subdivision of the content found in each of the paragraphs, though there is still something unusual about the partition of the Parshiot in Parshat Pekudei. They all share something in common and that is the fact that nearly every Parsha Petucha and S'tuma ends with the identical refrain – "as God commanded (כִּאֲשֶׁר) (צִוָּה יְקֻקֵּךְ)." This is not only true of the Parshiot Petuchot and S'tumot, but also of the segments that comprise the seven Aliyot of the Shabbat reading of Parshat Pekudei. The first six Aliyot all end with the same adage – "as God commanded (כִּאֲשֶׁר צִוָּה יְקֻקֵּךְ)." The question of course is why?

The Or HaChayim gives numerous explanations for Parshat Pekudei beginning with the word "Eileh (אֵלֶּה), these."¹² One of the suggestions is based on the Vayikra Rabba where it says if one

has violated numerous sins, they should engage in bundles of Mitzvot in order to rectify the wrongs that were perpetrated.¹³ The Midrash continues that the Mitzva that one chooses to be a remedy should be something that connects to the sin they have committed. For instance, if one was haughty (עינים רמות), they should don Tefillin that sits between the eyes (והיו לטוטפות) (בין עיניך). Not only because they both relate to the eyes of the individual, but due to the fact that one who puts God on the top of his head is subordinating themselves to God. Such an action indicates that they recognize that God sits above them and needs to guide their every thought and action. It is an act of humility that serves to humble this individual who has been plagued by hubris. The Or HaChayim continues that the only proper way to rehabilitate oneself from sin is through demonstrating this by deed.¹⁴ The string of Mitzvot one performs serves as a demonstration to God that one has taken to heart their misdeeds and truly reformed themselves. The Torah enumerates all the components of the Mishkan through the word Eileh (אֵלֶּה), thereby pointing to the bundle of good deeds performed by Bnei Yisrael who had previously been guilty of the sin of the golden calf (אֵלֶּה אֱלֹהֵיךָ יִשְׂרָאֵל). Moreover, if one delves into the details of the sin of the golden calf, one will notice that Bnei Yisrael, with the construction of the Mishkan, performed positive rectifying acts corresponding to each of the components of the sin of the Eigel. The reason that the Tabernacle is called Mishkan HaEidut (משכן העדות), the Tabernacle of testimony, is because it testifies to the fact that God had forgiven Bnei Yisrael for the sin of the golden calf. With regards to the golden calf, they expressed a wish for a god to walk ahead of them (עֲשֵׂה-לָנוּ אֱלֹהִים אֲנֹשֶׁר יֵלְכֵנוּ לְפָנֵינוּ) and now they erected a Mishkan which house the presence of the true God in their midst and Whose presence would lead them. They built an altar for the golden calf and offered burnt-

⁸ שמות ט, לב
⁹ שמות ט, לג-מג
¹⁰ שמות מ, א-טז
¹¹ שמות מ, זי-לח
¹² אֵלֶּה פְקוּדֵי הַמִּשְׁכָּן מִשְׁכַּן הָעֵדוּת אֲשֶׁר פָּקַד עֲלֵי פִי מֹשֶׁה עֲבֹדַת הַלְוִיָּהּ בְּיַד אִיתָמָר בֶּן-אֶהֱרֹן הַכֹּהֵן: (שמות לח, כא)
¹³ בזאת יבא אהרן זש"ה (משלי כד) כי בתחבולות תעשה לך מלחמה ר' נתן ור' אחא בשם ר' סימון אמר אם עשית חבילות של עבירות עשה כנגדן חבילות של מצות (משלי ו) עינים רמות (דברים ו) והיו לטוטפות בין עיניך לשון שקר ולמדתם אותם את בניכם ידים שופכות דם נקי (דברים ו) וקשרתם לאות על ירך לב חורש מחשבות און והיו הדברים האלה רגלים ממהרות לרוץ לרעה היו רץ אחר מילה שהיא בין ברכים יפיח כזבים עד חמס (ישעיה מג) ואתם עדי נאום ה' ומשלח מדינים בין אחים (תהילים לד) בקש שלום ורדפהו, ר' יוחנן פתר קריא בקברניטין דא"ר יוחנן לעולם יעשה אדם עצמו קברניט האיך יכול לעשות מצוה רבי בנאה פתר קריא במשניות דאמר רבי בנאה לעולם ישקיע אדם עצמו במשניות שאם יתקן יתחלו לו אם לתלמוד לתלמוד אם להגדה להגדה ר' אלעזר בשם ר' יהושע בן לוי אמר עמוד ברזל משנה. (ויקרא רבה אחרי מות כא, ה)

¹⁴ אלה פקודי וגו'. אומר אלה לפסול כל מנינים שבועלם כי כל מה שימנה אדם מקנינים המדומים אין מנינו ושמו מורה עליו מה אתה מונה, אבל מנין זה עומד לעולם, והטעם להיות מנין המשכן המופלא אשר שכן שם אלקי עולם ה': עוד יראה על דרך אומרם ז"ל (ב"מ מ"ב א) אין ברכה שורה לא בדבר הספור ולא בדבר המנוי, וכאן אמר אלה פקודי פירוש לאלה יש מנין ואין הקפדה כי מנין זה אדרבא מנינו תביא הברכה כי כל פרט שירבה במספר תגדיל הזכות ותסובב הברכה למרבה, והטעם להיותו של המשכן: עוד ירמוז באומרו אלה על דרך אומרם ז"ל (ויק"ר פכ"א) אם עשית חבילות וכו' עשה כנגדן חבילות של מצות, כי צריך האדם לתקן החטא בדוגמא, והנה ישראל חטאו ואמרו (לעיל לב ד) אלה אלהיך לזה באה אלה זאת בבחינת הזכות לכפרת עון זה, ותמצא כי אמרו (רבה) העדות שעדות הוא להם שנתכפר עון העגל, וכשתדקדק תמצא כי כל פרטי עון העגל בא כנגדן במשכן, הם התאוו תאוה (לב א) אלהים אשר ילכו לפנייהם הנה הנם הכינו מקום לה' אלקים אמת להיות לפנייהם, הם בנו מזבח והעלו עולות (שם ו) הנה הנם הכינו מזבח להעלות עולות ולשמים לה', הם נתנו זחבם הנה הנם נתנו זחבם וכספם וכל כלי חמדתם לה', הם פרקו נזמיהם הנה הנם הביאו האנשים על הנשים לא זנם לבד אלא כל עדים מעליהם וכל כלי חמדה, וכמו שפירשנו בפרשת ויקהל (לה כב) הם עשו ממונים עליו לעשותו הנה הנם פקדו בצלאל לעשות וכו', אמרו אלה אלהיך הנה אלה פקודי לכפרה:.... (אור החיים שמות לח, כא)

offerings on that Mizbeach; they now erected a copper altar in order to offer burnt-offerings to God. They had contributed their gold and nose-rings to facilitate the creation of the golden calf; they now donated their gold, other personal jewelry and precious possessions to help build the Mishkan. They appointed Aharon (or themselves) to form the golden calf; in this instance they entrusted the architect and artisan Betzalel with the task of constructing the Mishkan. In summary, they pronounced the Eigel as their god (אֱלֹהֵיךָ יִשְׂרָאֵל) and now the Torah testifies about their expiation when it describes the completion of the Mishkan by using the parallel term (אֱלֹהֵי פְקוּדֵי הַמִּשְׁכָּן).

The Or HaChayim succinctly and beautifully describes how the Mishkan served as a rectification for the sin of the golden calf. Nevertheless, one could be plagued by the question as to how are the golden Keruvim any different than the golden calf if they are both used as vehicles to properly worship God? The answer that is given to this query in this week's Parsha is very simply because "God commanded." As the Parsha progresses, the repetition of the phrase "as God commanded (כְּאֲשֶׁר צִוְּהָ יְקֻנָּה)" accelerates and the message is repeated over and over again. It is a dual declaration. First and foremost, subjugating oneself to the will of God is the key to successfully worshipping God. In addition, it is a clear message that in certain areas of Avodat Hashem there is no room for man's innovation or what they think. It is all about what God instructs and wants. The strict adherence to and the execution of that which God commanded was the key to the Mishkan's success of being able to house God's presence and its ability to rectify the sin of the golden calf.

Seder Olam Rabba suggests that after spending one hundred and twenty days (three sets of forty days) on Har Sinai, Moshe finally returns on the

tenth of Tishrei with the second Luchot after successfully winning in his bid to gain Bnei Yisrael God's forgiveness for the sin of the Eigel.¹⁵ That imbued the day with its unique character and established the precedent that the tenth of Tishrei is an auspicious time for attaining expiation and therefore was consecrated as the annual Day of Atonement, Yom HaKippurim. The building of the Mishkan begins in earnest on the day after Yom Kippur since it is the first time Moshe is available to provide Bnei Yisrael with guidance and instructions on the design and fabrication of the Mishkan and to convey to them that which he had received from God. Given Bnei Yisrael's alacrity to fulfill the word of God and return His presence to their midst, the Midrash relates that the construction of the Mishkan was actually expeditiously completed on the twenty-fifth of Kislev.¹⁶ Nevertheless, it was not put into service until nearly three months later on Rosh Chodesh Nissan in order to have its consecration coincide with the month in which Yitzchak was born. God later "repaid" the date upon which the construction of the Mishkan was actually completed (twenty-fifth of Kislev) with the Chanuka of the Chashmonaim. Rabbi Chanina describes Bnei Yisrael's deep frustration with having to wait an additional three months after completing the Mishkan for it to be put into service. Once again here, it would seem that God was teaching Bnei Yisrael an important lesson. As noted above, the Mishkan was distinct from the Eigel because it was that which God commanded (כְּאֲשֶׁר צִוְּהָ יְקֻנָּה). It was exactly this aspect of the Mishkan that was especially important for Bnei Yisrael to successfully inculcate in order to fully repent for the anarchical self-determination that led to the worship of the Eigel. Worshipping God on one's own terms is at best self-worship and unfortunately many times can easily deteriorate into unintentional idol worship. On the other hand, when it is on God's terms, it is the

¹⁵... ירד ב' בתשרי והוא היה יום הכיפורים, ובישרם שנתרצה לפני המקום, שנאמר וסלחת לעוננו ולחטאתנו ונחלתנו (שמות לד ט), לפיכך נתקיים יום חוק וזכרון לדורות, שנאמר והיתה זאת לכם לחקת עולם (ויקרא טז לד), ויהי בדרת משה וגו', וישבו אליו וגו', ואחרי כן נגשו כל בני ישראל ויצומו וגו' (שמות לד), מה צום, צום לעשות את המשכן, התחילו לעסוק במלאכת המשכן, ויבאו כל איש אשר נשאו לבו וגו' (שמות לה כא), וירא משה את כל המלאכה והנה עשו אתה כאשר צוה ה' כן עשו ויברך אתם משה (שמות טז מג), מה ברכה ברכם, אמר להם, יהי רצון שתשרה שכינה במעשה ידיכם, והם אמרו ויהי נעם אדני אלקינו עלינו וגו' (תהלים צ ז), רבי מאיר אומר לא כן אמר להם, אלא ה' אלקי אבותכם יספ עליכם וגו' (דברים א יא), אמר להם אשריכם ישראל שזכיתם לעבודת המשכן, וכשם שזכיתם לכך, כך תזכו שיתנו לכם בית הבחירה ושתשרה שכינה בתוכם, שנאמר ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם (שמות כ ח). (סדר עולם רבה פרק ו)

¹⁶... דבר אחר מה גדלו מעשיך ה' וגו' מהו מאד עמקו מחשבותיך אמר רבי חנינא בעשרים וחמשה בכסליו נגמרה מלאכת המשכן ועשה מקופל עד אחד בניסן, שהקימו משה אחד בניסן כמה שכתב ביום החודש הראשון באחד לחדש תקים משכן אהל מעד (שמות מ ב), וכל זמן שהיה מקופל היו ישראל מלמלאין על משה לומר למה לא הוקם מיד שמא דופי אירע בו, שחשב לערב שמחת המשכן בחודש שנולד בו יצחק, שבניסן נולד יצחק, ומניין אלא כשהמלאכים באים אצל אברהם מהו

אומר לשי ועשי עגות (בראשית יח ו) שהיה פסח ואמרו לו שוב אשוב אליך כעת חיה והנה בן לשרה אשתך (בראשית יח י) מהו כעת חיה אמר ר' זבדי בן לוי סריטה סרטו לו על כותל כותבא השמש לכאן, לא עשה אלא כיון שבא ניסן והוקם המשכן עוד לא לימלם אדם אחר משה, ומעתה הפסיד כסליו שנגמרה מלאכה בו, לאו, מהו ותשלם אמר הקדוש ברוך הוא עלי לשלם לו, מה שילם לו הקדוש ברוך הוא חנוכה בית חשמנאי... (פסיקתא רבתי – איש שלום – פסיקא ו – ותשלם כל המלאכה ד"ה דבר אחר ותשלם) ויביאו את המשכן אל משה וגו' (שמות טז לג), זש"ה תאלמנה שפתי שקר הדבורים על צדיק עתק (תהלים לא יט), מדבר במשה, בשעה שאמר לו הקדוש ברוך הוא לעשות משכן, מיד אמר להם קחו מאתכם תרומה לה' (שמות לה ה), והיה משה עסוק במשכן, אמר ר' חנינא ששה חדשים היה עסוק במשכן, ג' חדשים עשו אותו, וג' חדשים קיפלו אותו, אעפ"י כן היו מתלוננים עליו ואומרים הרי נעשה המשכן, לא היה אומר שהוא משרה שכינתו אצלינו, והקב"ה נתכוון שיעמד המשכן בחודש שנתבשר אברהם אבינו ביצחק, לא עשה אלא כיון שהגיע החודש, אמר לו הקדוש ברוך הוא ביום החדש הראשון באחד לחדש [תקים את משכן אהל מועד] (שמות מ ב), באותה שעה אמר הקדוש ברוך הוא תאלמנה שפתי שקר, אותם שהיו מתלוצצים אחר המשכן, התחילו טוענים אותו ובאין כל אחד ואחד במלאכה, שנאמר ויביאו את המשכן אל משה. (תנחומא – בובר – פרשת פקודי סימן ו)

fulfillment of God's will, true Avodat Hashem. Similarly, with regards to time, the delay between completing the Mishkan and erecting it, indicate that the worship of God runs on His clock, not when it is convenient or when one thinks it should be or would like it to be. The waiting itself was a part and parcel of the process of repentance for the sin of the Eigel. It is also interesting that Yom Kippur and Yitzhak Avinu are associated with the bookends of the time period in which the Mishkan was constructed and finally consecrated. Yom Kippur is a day of absolute rigidity and submission before God (see Yom Kippur – A Spectator Support). Yitzhak also is the forefather that represents the attribute of strict justice (דין) and complete dedication to God (עקידה). Allegorically, this would seem to once again echo the theme of “as God commanded (פֶּאֱשֶׁר צִוָּה יְקֹוֹק).”

While the Torah does not eschew personal innovation and initiative, it does insist that it be bound by “that which God commanded” – the strictures and the spirit of the Torah. One has to be ever so careful not to stumble into the pitfall of the vow that seems to be a positive innovation yet the Torah frowns upon it because it is not what God really wants from the individual. It is a fine line and that is why we look to our sages to guide us through this labyrinth and to help us to focus on leading a life in which we are not building illegal personal altars, but rather doing the will of God. The cornerstone of our faith should be - Ask not what God can do for you, but what you can do for God. God does not need us, but He does want us to do that which is best for ourselves and in the end that is doing that which God commanded us (פֶּאֱשֶׁר צִוָּה יְקֹוֹק).

Shabbat Shalom and Chodesh Tov